

QUÆSTIO XXV.

DE DIVINA POTENTIA.

SUMMA TEXTUS.

Recto ordine S. Thomas post explicata hucusque ea attributa quæ pertinent ad voluntatem, et intellectum in Deo, et important actus immanentes, nunc transit ad explicandam potentiam executivam Dei, quæ explicatur per actionem transeuntem in effectu.

Circa attributum ergo omnipotentiae tria facit D. Thomas. Nam primo articulo expedit quæstionem an est, ostendendo dari in Deo potentiam activam in effectu. Secundo et tertio articulo explicat qualis sit, nempe in articulo secundo quod sit infinita, et in tertio quod sit omnipotens: sunt enim ista duo difficultates distinctæ, quia infinitas potentiae in secundo articulo sumitur pro infinitate intensiva, ut bene notat Cajetanus in articulo secundo. In tertio pro extensiva, ostendendo quod circa omnia possibilium versatur, non comparative ad hanc vel illam potentiam, sed absolute circa omnia quæ quoquo modoabilia sunt. Denique, in reliquis tribus articulis ostendit quomodo aliqua possit, vel non possit Deus quæ specialem difficultatem habent, ut quod præterita non fuerint, quod aliqua possit facere quæ non facit, quod possit meliora quam fecit.

Igitur in articulo primo ostendit dari in Deo potentiam non passivam, sed activam, nam Deus est summus, et purus actus. Unde nulla potentialitas ei convenit in qua fundatur potentia passiva, sed convenit summa actualitas, in qua fundatur potentia activa.

In articulo secundo ostendit hanc potentiam esse infinitam, quia essentia ipsa, et natura in qua fundatur, infinita est in actualitate: ergo et in activitate.

In tertio ostendit quod Deus est omnipotens, id est, omnia possibilium amplectitur, non solum omnia comparative ad aliquam potentiam creatam, quia omnem creatam potentiam ipse excedit, nec comparative ad suam potentiam: sic enim esset circulus, quod illa essent possibilium in quæ potest Deus, et in illa potest, quæ sunt possibilium; sed potest in omnia quæ sunt possibilium absolute, id est, ex ipsis terminis entitatis suæ, ex quibus non habent repugnantiam, nec implicationem contradictionis.

In articulo quarto ostendit non posse Deum facere quod præterita non fuerint, quia implicat contradictionem: si enim non fuerint, hoc ipso non sunt præterita.

In articulo quinto ostendit posse Deum multa facere, quæ non fuit, quia hæc quæ facit sunt determinata per ordinem sapientiae suæ, quæ operatur juxta finem, quem vult, et determinat sibi, non autem operatur ex necessitate naturæ omnia quæ potest.

In articulo sexto ostendit quod Deus potest facere meliora quam ea quæ fecit ex parte rerum factarum, non ex parte ordinis, et modi, quo facit, aut finis propter quem facit.

QUÆSTIO XXVI.

DE DEI BEATITUDINE.

Ex omnibus perfectionibus divinis hucusque explicatis colligitur, et coalescit, Deum summe esse perfectum in suo esse, et in suo operari: et sic esse summe felicem, et beatum, quia beatitudo in perfectione operationis consistit.

Quatuor ergo tradit. Primum in articulo primo, quod Deo competit beatitudo, quia beatitudo est perfectum bonum intellectualis naturæ, Deus autem excellentissime, et perfectissime habet intellectualis naturæ bonum.

In articulo secundo ostendit quod hæc beatitudo attribuenda est Deo secundum intellectum, quia perfectissima operatio naturæ intellectualis est secundum intellectum: Deus autem habet infinitam perfectionem intelligendi: suum enim esse est suum intelligere; et sic alii beati per similitudinem ad ejus beatitudinem beati sunt.

In articulo tertio ostendit quod Deus non solum est beatus, sed est beatitudo aliorum, non formalis pro actu beatitudinis: hic enim est ipsum intelligere beati quod est actus creatus, sed est beatitudo objectiva, quia ex hoc aliquis est beatus, quod Deum affingit.

In articulo quarto ostendit in Dei beatitudine omnem aliam beatitudinem includi eminentissime, quia in eo est omnis perfectio cujuscumque beatitudinis.

DISPUTATIO XI.

DE OMNIPOTENTIA DEI.

ARTICULUS I.

Quid sit omnipotentia, quid possibilitas creaturæ, et quæ connexio inter utrumque?

I. Deum omnipotentem esse absoluta fides est, et fidei articulus. Non defuisse tamen, qui Dei potentiam diminuerint, et decurtaverint, graves auctores referunt. Nam magister sententiarum in 1, dist. XLIII, aliquos suppresso nomine refert dixisse, Deum non posse facere alia

quam quæ nunc facit, quod certe erat tollere ab ipso omnipotentiam, cum multa non fecerit, quæ tamen potuit facere: Christus enim petivit tamquam possibile ipsi Patri, quod transiret ab eo calix, tamen id factum non est. Tenuisse hunc errorem Abailardum aliqui referunt, Thomas Waldensis tom. 1, lib. 1, art. 1, cap. x; Castro de hæresibus, verbo Deus, hæresi IV, et refert D. Thomam eum errorem attribuere Abailardo. Non citat ipse locum D. Thomæ, sed in quæstione prima de potentia, art. v S. Thomas dicit imponi hunc errorem magistro Petro Almalareo. Qui an sit idem cum Abailardo, ego ignoro. Iterum vero idem Castro verbo futurum contingens, eadem hæresim tribuit Abailardo,